

I. ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)

Đọc truyện ngắn sau:

NGƯỜI THẦY VÀ NHỮNG TỜ TIỀN CŨ

Cuối cùng nó cũng đậu đại học. Người đầu tiên nó muốn thông báo tin quan trọng ấy không phải là ba hay mẹ nó mà là người thầy kính yêu của nó...

Nhà nó nghèo, lại đông anh em, quê nó cũng nghèo nên từ lâu chẳng có mấy ai dám nghĩ đến chuyện cho con vào đại học. Ba mẹ nó cũng vậy, phần vì quá nghèo, phần là vì nghĩ đến điều kiện của con mình “làm sao mà chơi với người ta”!... Thầy là người duy nhất ủng hộ nó, cho nó niềm tin rằng “mình có thể”.

Vui mừng chẳng được bao lâu, bao nhiêu lo lắng tràn về vây lấy nó... Năm năm trời, hàng trăm thứ tiền như bầy ong vo ve trong đầu nó.

Rồi thầy đến mang cho nó một lô sách, vở mà nó đoán là những bài học “nhân-lễ-nghĩa” của thầy, dúi vào tay nó một gói nhỏ mà thầy bảo là “bí kíp” rồi dặn chỉ lúc nào khó khăn nhất mới được mở ra. Nó đã không “cảnh giác” thừa. Gói “bí kíp” mà lúc nhận từ tay thầy nó đã ngỡ ngợ là một xấp những tờ tiền 10.000đ bọc trong hai lớp nilon cũ kỹ, những tờ tiền được vuốt phẳng phiu phần nhiều đã nhàu nát mà nó tin rằng thầy đã để dành từ lâu lắm! 900.000đồng, nó cứ mân mê những đồng 10.000 đã cũ mà thèm một góc không có ai để khóc.

Đã hai năm kể từ cái ngày thầy lặn lội lên Sài Gòn thăm nó, dúi vào tay nó những đồng 10.000 nhọc nhằn rồi lại vội vã trở về. Sau đó thầy chuyển công tác. Hai năm, thỉnh thoảng nó vẫn nhận được những đồng 10.000 của thầy (lạ thay, lại vào những lúc tưởng chừng như nó bế tắc nhất!)... Hai năm, nó vẫn chưa một lần về thăm thầy. Trưa, mới đi học về, mẹ điện lên báo: “Thầy H. mất rồi!”. Nó chỉ lắp bắp hỏi được ba chữ: “Sao thầy mất?”, rồi sụp xuống khi mẹ cũng nghẹn nghẹn ở đầu dây bên kia: “Thầy bệnh lâu rồi mà không ai biết. Ngày đưa thầy vào viện, bác sĩ chụp hình mới biết thầy đã hư hết lục phủ ngũ tạng rồi, chưa ai kịp đi thăm thì thầy đã...”.

Nó bỏ hết mọi sự leo lên xe đồ¹. Trong cái nóng ban trưa hầm hập với cơn say xe mệt mỏi, nó thấy thầy hiện hạo đến bên nó, dúi vào đôi tay nóng hổi của nó những tờ 10.000 đồng lấp lánh... Đến bây giờ nó mới để ý thấy thầy đã xanh xao lắm, bàn tay tài hoa khéo léo ngày xưa đã gân guốc lên nhiều lắm... Nó chợt tỉnh, nước mắt lại lăn dài trên má, trái tim nó gào lên nức nở: “Thầy ơi... sao không đợi con về...!?”. Vì nó cứ đinh ninh: nếu đổi những đồng 10.000 kia thành thuốc, thầy sẽ sống cho đến khi nó kịp trở về...

(Trúc Nguyễn, <https://tuoitre.vn>)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định đề tài của truyện ngắn trên.

Câu 2. Chỉ ra thành phần biệt lập trong câu văn sau: *Hai năm, thỉnh thoảng nó vẫn nhận được những đồng 10.000 của thầy (lạ thay, lại vào những lúc tưởng chừng như nó bế tắc nhất!)...*

Câu 3. Trong câu chuyện, gói “bí kíp” mà người thầy đưa cho học trò của mình thực chất là gì?

Câu 4. Người thầy trong câu chuyện có những phẩm chất đáng quý nào?

Câu 5. Nhận xét về tình cảm người học trò dành cho người thầy của mình trong câu chuyện.

Câu 6. Theo em, người học trò trong câu chuyện nên làm gì để xứng đáng với tấm lòng của người thầy?

II. VIẾT (5,0 điểm)

Viết bài văn nêu nội dung chủ đề và phân tích những nét nghệ thuật nổi bật của truyện ngắn *Người thầy và những tờ tiền cũ* ở phần Đọc hiểu.

..... **HẾT**

Học sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ tên học sinh:....., Số báo danh:.....

¹ Xe đồ: xe khách (ô tô chở khách chạy theo tuyến cố định).

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
BẮC NINH**

**HDC ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ II
MÔN NGỮ VĂN 8
Năm học 2025 -2026
Hướng dẫn chấm gồm 03 trang**

Phần	Câu	Yêu cầu	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	5,0
	1	- Đề tài của truyện ngắn: người thầy/tình thầy trò. - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng yêu cầu trên: 0,5 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	0,5
	2	- Thành phần biệt lập phụ chú/chêm xen: lạ thay, lại vào những lúc tưởng chừng như nó bế tắc nhất. - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng yêu cầu trên: 1,0 điểm. + HS chỉ trả lời tên thành phần biệt lập hoặc chỉ nêu từ ngữ thể hiện: 0,5 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	1,0
	3	- Gói “bí kíp” mà người thầy đưa cho học trò của mình thực chất là một xấp những tờ tiền 10.000đ bọc trong hai lớp nilon cũ kỹ. (Chấp nhận cách diễn đạt tương đương. Có thể như: những tờ tiền thầy để dành/ 900.000đồng/ gói tiền,...). - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng yêu cầu trên: 0,5 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	0,5
	4	- Người thầy trong câu chuyện có những phẩm chất đáng quý: + Tin tưởng, ủng hộ học trò; + Quan tâm, yêu thương học trò sâu sắc; + Hi sinh thầm lặng vì học trò. + (chấp nhận cách diễn đạt tương đương) - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng 02 phẩm chất: 1,0 điểm. + HS trả lời đúng 01 phẩm chất: 0,5 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	1,0
	5	- Tình cảm của người học trò dành cho thầy: + Yêu quý, kính trọng, biết ơn thầy (vì những phẩm chất cao đẹp của thầy); + Day dứt, ân hận (vì chưa kịp về thăm thầy, vì thấy mình là “gánh nặng” cho sức khỏe của thầy); - Nhận xét: Đó là tình cảm chân thành, sâu sắc và vô cùng đáng trân trọng. (chấp nhận cách diễn đạt tương đương) - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng yêu cầu trên: 1,0 điểm. + HS trả lời đúng 01 yêu cầu: 0,5 điểm + HS trả lời đúng 01 ý của yêu cầu 1: 0,25 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	1,0
	6	- Đề xuất cách ứng xử phù hợp. Có thể theo hướng: Để xứng đáng với tấm lòng của người thầy người học trò trong câu chuyện nên: + Luôn ghi nhớ, biết ơn công lao của thầy; + Thường xuyên quan tâm, thăm hỏi (khi còn có thể); + Cố gắng học tập, rèn luyện thật tốt để không phụ lòng thầy;	1,0

	+ Sống tử tế, có ích cho gia đình và xã hội... - <i>Hướng dẫn chấm:</i> + HS trả lời đúng 2 việc làm phù hợp: 1,0 điểm + HS trả lời được 1 việc làm: 0,5 điểm. + HS không trả lời hoặc trả lời sai: 0,0 điểm.	
II	VIẾT: Viết bài văn nêu nội dung chủ đề và phân tích những nét nghệ thuật nổi bật của truyện ngắn <i>Người thầy và những tờ tiền cũ</i> ở phần Đọc hiểu.	5,0
	a. Yêu cầu chung: xác định đúng vấn đề nghị luận; đảm bảo yêu cầu về sử dụng bằng chứng - Vấn đề nghị luận: nội dung chủ đề và nghệ thuật nổi bật của truyện ngắn <i>Người thầy và những tờ tiền cũ</i> ở phần Đọc hiểu. - Bằng chứng: truyện ngắn <i>Người thầy và những tờ tiền cũ</i>. Hướng dẫn chấm: - Xác định đúng vấn đề nghị luận: 0,5 điểm - Đảm bảo yêu cầu về bằng chứng: 0,5 điểm	1,0
	b. Yêu cầu cụ thể: Triển khai bài viết theo trình tự hợp lí và sử dụng đúng các kĩ năng nghị luận. Nêu được chủ đề, dẫn ra và phân tích được tác dụng của một số nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của truyện ngắn “<i>Người thầy và những tờ tiền cũ</i>”. Hướng dẫn chấm: Chấm điểm bài làm của học sinh theo các yêu cầu của Đáp án dưới đây. Số điểm trong mỗi ý bao gồm cả yêu cầu về diễn đạt, trình bày.	4,0
	b1. Viết được mở bài và kết bài cho bài văn nghị luận văn học - Mở bài: Giới thiệu tác phẩm (nhan đề, tác giả), nêu ý kiến khái quát về tác phẩm. - Kết bài: Khẳng định ý nghĩa, giá trị của tác phẩm. Hướng dẫn chấm: - Đáp ứng được yêu cầu mở bài: 0,25 điểm - Đáp ứng được yêu cầu kết bài: 0,25 điểm	0,5
	b2. Nêu nội dung chủ đề và phân tích những nét nghệ thuật nổi bật của truyện ngắn “<i>Người thầy và những tờ tiền cũ</i>”. * Nội dung chủ đề (HS không cần phân tích): - Khái quát ngắn gọn nội dung của truyện. - Nêu chủ đề: Truyện ca ngợi tình thầy trò sâu nặng, đặc biệt là sự hi sinh thầm lặng, cao cả của người thầy đối với học trò của mình. (chấp nhận cách diễn đạt tương đương) Hướng dẫn chấm: - HS khái quát nội dung truyện: 0,75 điểm. - HS nêu được chủ đề: 0,75 điểm. - HS không làm hoặc làm sai: 0,0 điểm. * Phân tích những nét nghệ thuật nổi bật: + Ngôi kể thứ ba giúp câu chuyện khách quan, chân thực, đồng thời vẫn thể hiện được tâm lí, cảm xúc sâu sắc của nhân vật. + Cốt truyện đơn tuyến với dung lượng ngắn gọn nhưng lại có những sự kiện/tình huống bất ngờ, gây xúc động mạnh. + Tình huống truyện: bất ngờ, éo le. ++ Người học trò luôn nhận được tiền của thầy đúng vào lúc khó khăn nhất, nhưng lại không hề biết thầy đang bệnh nặng. ++ Tác dụng: Làm nổi bật sự hi sinh âm thầm, kín đáo của người thầy. Góp phần làm sâu sắc thêm nỗi ân hận của người học trò khi biết sự thật. + Chi tiết đắt giá: “những tờ tiền 10.000 cũ được vuốt phẳng”/thầy bệnh nặng nhưng không ai biết... Làm nổi bật sự hi sinh âm thầm, lặng lẽ đến quên mình.	3,0 1,5 1,5

	+ Nhân vật trong truyện được khắc họa chủ yếu qua hành động, diễn biến tâm lí. Hình ảnh người thầy hiện lên qua những hành động âm thầm như cúi đầu, gửi “bí kíp”, cho thấy sự hi sinh thầm lặng và tình yêu thương sâu sắc. Người học trò được thể hiện qua cảm xúc từ xúc động, biết ơn đến đau đớn, ân hận khi thầy mất. + Ngôn ngữ kể chuyện: giản dị, giàu cảm xúc, kết hợp miêu tả và biểu cảm giúp câu chuyện gần gũi, chân thật, dễ lay động lòng người. +.... <i>(chấp nhận cách diễn đạt tương đương)</i> Hướng dẫn chấm: + HS phân tích được từ 03 đặc điểm phù hợp hoặc phân tích được 02 đặc điểm kết hợp nêu được đặc điểm phù hợp khác: 1,5 điểm + HS phân tích được 02 đặc điểm phù hợp hoặc phân tích được 01 đặc điểm kết hợp nêu được đặc điểm phù hợp khác: 1,0 điểm + HS phân tích được 01 đặc điểm phù hợp: 0,5 điểm + HS không phân tích, chỉ nêu tên đặc điểm nghệ thuật: mỗi đặc điểm nêu phù hợp 0,25 điểm nhưng tổng cả ý về nghệ thuật không quá 0,75 điểm. Lưu ý: Học sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.	
	b3. Sáng tạo: - Có những ý đột phá, vượt ngoài Đáp án nhưng có sức thuyết phục (VD: Nhận xét, đánh giá giá trị của tác phẩm; mở rộng, so sánh phù hợp; thể hiện hiểu biết sâu sắc, thuyết phục về lí luận văn học, văn học sử....). - Có cách diễn đạt tinh tế, độc đáo. Hướng dẫn chấm: Đáp ứng được 02 tiêu chí: 0,5 điểm Đáp ứng được 01 tiêu chí: 0,25 điểm	0,5
	Lưu ý: Trừ điểm mắc lỗi (diễn đạt, chính tả, dùng từ và viết câu): - Trừ 0,5 điểm nếu bài văn mắc từ 7-10 lỗi; - Trừ 1,0 điểm nếu bài văn mắc từ 11-15 lỗi; - Không chấm vượt quá 2,5 điểm của cả câu nếu bài văn mắc trên 15 lỗi.	
Tổng điểm		10,0

Lưu ý khi chấm bài:

- Khi chấm bài giám khảo cần tập trung xem xét phương hướng và cách thức giải quyết vấn đề của thí sinh; chú ý đánh giá bài làm theo hướng mở, khuyến khích sáng tạo, tránh áp đặt.
- Đối với những bài làm có ý tưởng riêng và cách diễn đạt, triển khai khác với Đáp án, giám khảo cần xem xét tính thuyết phục của bài viết để chấm điểm hợp lí.
- Khi chấm bài, giám khảo đánh giá bao quát cả nội dung và hình thức; phát hiện và chấm điểm đúng những bài viết có cá tính, sáng tạo, chân thực và trong sáng
- Việc chi tiết hóa điểm số các ý (nếu có) phải đảm bảo không sai lệch với tổng điểm của mỗi phần và được thống nhất trong Hội đồng chấm.